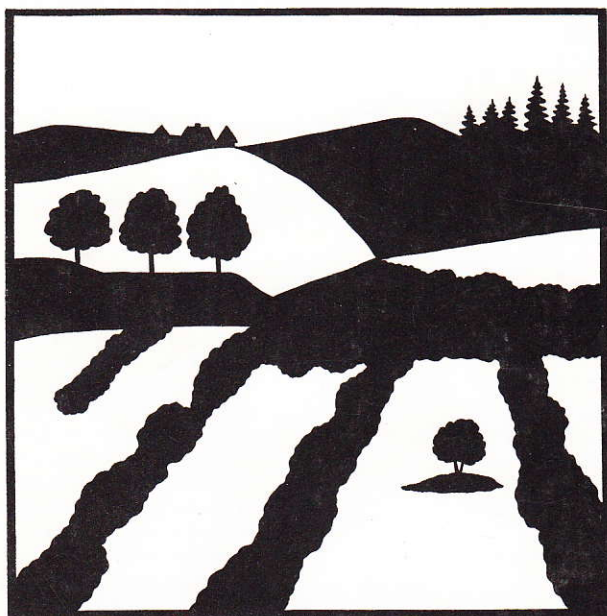

ČESKÝ
ÚSTAV
OCHRANY
PŘÍRODY

CZECH
INSTITUTE
FOR NATURE
CONSERVATION

Metodika

Praha
1994

Mapování krajiny

SMS

EVROPSKÝ ROK OCHRANY PŘÍRODY – 1995

Příloha č. 1

KLÍČ KLASIFIKACE TYPŮ AKTUÁLNÍ VEGETACE

Účelový typ segmentu	Kód	ZSES 0-5	Charakter společenstva, typ kultury	Specifikace	Fyziotyp (viz příloha č. 6)
orná půda	1		orná půda		
	11	1	orná půda základní	jednoleté resp. víceleté kultury na orné půdě	SE
	12	1	orná půda	drobná polička, soukromá drážba	SE
	13	1	orná půda erozně narušená	s patrným poškozením půd.profilu	SE
chmelnice, vinice, zahrady, zahrádkářské kolonie	2				
chmelnice	21	1	chmelnice všeho druhu	-	SE
vinice	22	2	maloplošné	ojedíněle s ornou půdou	SE, RU
	23	1	velkoplošné s černým úhorem	vinice na orné půdě	SE
zelenina + školky ovoc. stromů	24	1	maloplošné	intenzivní kultury	SE
	25	1	velkoplošné	intenzivní kultury	SE
zahrady a zahrádkářské kolonie	26	3	maloplošné	izolované, v drobné drážbě s doprovodnou střední resp. vysokou vegetací, zatravněné	MT, XT, AT(RU), KU, SE
	27	2	maloplošné	intenzivní drobná drážba s menším zastoupením orné, izolované doprovodná přirozená vegetace	SE(MT, XT, RU), KR,
	28	1	maloplošné i velkoplošné	s převahou orné	SE

Účelový typ segmentu	Kód	ZSES 0-5	Charakter společenstva, typ kultury	Specifikace	Fyziotyp (viz příloha č.6)
sady	3				
	31	4	maloplošné	vysokokmenné v drobné drážbě nebo na úzkých terasách, extenzivní s doprovodnou vegetací, bylinné patro s přirozené rostoucími druhy s chráněnými či významnými rostlinami, nehnojené	MT, XT, AT/KU
	32	3	maloplošné	extenzivní, ostatní s významným podílem přirozené rostoucích druhů bylin. patra, mírně degradované(přestárlé)	MT, XT, AT/KU
	33	2	velkoplošné (výjimečně i maloplošné)	zatravněné intenzivní, omezená druhová diverzita bylinného patra	KU/MT, XT, AT(RU)
	34	1	velkoplošné (výjimečně i maloplošné)	na orné půdě, intenzivní	SE
louky a pastviny	4				
	41	5	přírodní	subalpínská vysokohorská luční společenstva	SH, SK, AT
	42.1	4	přirozené a přírodě blízké	extenzivně využívané, často neoratelné, s významným podílem přirozené rostoucích druhů, resp. s chráněnými či ohroženými druhy, bez úpravy vodního režimu a intenzivního hnojení, koseného i nepravidelně;	MT, XT, AT
	42.2	3	přírodě blízké	extenzivní, druhově chudé louky	MT, XT, AT
	43	3	polokulturní	většinou intenzivní s kosením, přísevem a doplňkovým hnojením, existence přirozené rostoucích druhů	MT, XT, AT(RU)
	44	2	kulturní	intenzivně využívané a hnojené, druhově chudé, bez obnovy nebo dočasné s obnovou	RU(MT, XT, AT)

Účelový typ segmentu	Kód	ZSES 0-5	Charakter společenstva, typ kultury	Specifikace	Fyziotyp (viz příloha č.6)
lesy	5				
	51	5	přírodní a přirozené	porosty s přirozenou druhovou skladbou odpovídající stanovišt.podmínkám(i se změněnou strukturou)	SD,DH,AD,BO,SU,BU,SM, LO,SK
	52	5	přírodě blízké	vyspělé porosty uměle založené s významným podílem dřevin přirozené dřevinné skladby(» 60%) a to i etážové porosty s odpovídající druhovou skladbou přirozeného podrostu	SD,DH,AD,BO,SU,BU,SM, LO
	53	4	polokulturní	nevyvinutá společenstva a smíšené porosty s pestrou druhovou skladbou a příměsí dřevin příroz.dřevinné skladby (30-60 %)	SD,DH,AD,BO,SU,BU,SM, LO (KU)
	54	3	kulturní	monokultury a směsi stanovištně nevhodných dřevin (SM v nižších polohách, bory na nevhodných stanovištích,topolové výsadby, porosty s příměsí introdukovaných dřevin, plochy lesních holin a nezajištěné porosty	KU,
	55	2	degradované	zničené imisemi, s ruderálními společenstvy, akátiny	KU, (SD,DH,AD,BO,SU, BU, SM, LO)
	56	2	lesní školky	semenné plantáže	KU
lesní pláště a lemy	57	5	přirozené	zapojené linie přirozených druhů dřevin neovlivněné antropogenní činností	KR/MT,XT,AT (SD,DH,AD,BO,SU,BU, SM, LO)
	58	4	přírodě blízké	linie s převahou přirozených druhů dřevin, ojediněle ovlivněné,výskyt ruder.druhů pomístně	KR/MT,XT,AT(KU) (SD,DH,AD,BO,SU,BU, SM, LO)
	59	3	částeč.degradované	výrazně ovlivněné antropogenní činností, významný podíl ruderál. společenstev,narušené	KU,KR/MT,XT,AT,RU,

Účelový typ segmentu	Kód	ZSES 0-5	Charakter společenstva, typ kultury	Specifikace	Fyziotyp (viz příloha č.6)
nevyužívaná půda (lada)	6			postagrární lada, opuštěné lomy, pískovny, hlínky,ostatní antropogenní půdy (po těžební či jiné činnosti)	
travnino-bylinná (se zastoupením dřevin «10%)	61				
	61.1	5	přirozená	s významnými,ohroženými,resp.chráněnými druhy rostlin a živočichů, přirozené stepi	MT,XT,AT,SA,SK/KR
	61.2	4	přírodě blízká	s přirozené rostoucími druhy rostlin a živočichů bez rumištních a plevelných druhů	MT,XT,AT,SA,SK/KR
	61.3	3	přírodě blízká, částeč.narušená	s podílem rumištních a plevelných druhů	RU,NI,MT,XT,AT/KR
	61.4	2	degradovaná	s převahou rumištních a plevelných druhů	RU,(MT,XT,AT)/KR
	61.5	1 (0)	degradovaná	s minimálním podílem vegetace či bez vegetace - antropogenní půdy po těžební či jiné činnosti, hraniční pásy,rekult. plochy,často kontaminované	RU,SE(KR)
lada s dřevinami (se zastoupením dřevin 10-50%)	62				
	62.1	5	přirozená	s významnými,ohroženými,rsep.chráněnými druhy rostlin a živočichů,s výskytem přirozených dřevin	SK,RR,LO/MT,XT,AT (SD,DH,AD,BO,SU,BU SM,LO)
	62.2	4	přírodě blízká	s výskytem přirozených dřevin,rostlin a živočichů bez rumištních a plevelných druhů	SK,RR,LO/MT,XT,AT (SD,DH,AD,BO,SU,BU SM,LO)
	62.3	3	přírodě blízká, částeč.narušená	s podílem kulturních,ruderálních či degradovaných dřevin,s podílem rumišť.a plevel.druhů	KU/MT,XT,AT,NI,RU
	62.4	2	degradovaná	s převahou kulturních,ruderálních či degradovaných dřevin a rumištních a plevelných druhů	SE,RU/MT,XT,AT

Účelový typ segmentu	Kód	ZSES 0-5	Charakter společenstva, typ kultury	Specifikace	Fyziotyp (viz příloha č.6)
nevyužívaná půda (lada)	6			postagrární stepní lada, opuštěné lomy, hliníky, písčokovny	
lada dřevinná (zastoupení dřevin » 50%)	63				
	63.1	5	přirozená	s dřevinnou vegetací přirozené druhové skladby, neovlivněná antropogenní činností	SK, KR, LO/MT, XT, AT
	63.2	4	přírodě blízká	s dřevinnou vegetací přirozené druhové skladby (s minimální příměsí kulturních, ruderálních či degradovaných dřevin) s kvalitním bylinným patrem	SK, KR, LO/MT, XT, AT
	63.3	3	polokulturní, částeč. narušená	s dřevinnou vegetací přirozené druhové skladby s významným podílem kulturních, ruderálních či degradovaných dřevin, s mírně až středně ruderalizovaným bylinným patrem (« 50%)	KU, SK, KR, LO/MT, XT, AT, RU
	63.4	2	degradovaná	s kulturními degradovanými či ruderálními dřevinami (s ruderalizovaným bylinným patrem)	KU/RU, SE

Účelový typ segmentu	Kód	ZSES 0-5	Charakter společenstva, typ kultury	Specifikace	Fyziotyp (viz příloha č.6)
Liniová společenstva, soliterní dřeviny	7				
liniová společenstva travinno-bylinná se zastoupením dřevin «10%	71				
	71.1	5	přirozená	přirozená, s výskytem významných, ohrožených, resp. chráněných druhů rostlin a živočichů, neovlivněná antropogenní činností	MT, XT, AT, SH, SK/KR
	71.2	4	přírodě blízká	s přirozenými druhy rostlin a živočichů, bez rumištních a plevelných druhů	MT, XT, AT, SH, SK/KR
	71.3	3	přírodě blízká, částeč. narušená	s podílem rumištních a plevelných druhů	MT, XT, AT(RU)/KR
	71.4	2	degradovaná	s převahou rumištních a plevelných druhů («50%)	RU, NI(MT, XT, AT)/KR
Liniová společenstva s dřevinami (se zastoupením dřevin 10-50 %)	72				
	72.1	5	přirozená	přirozená, neovlivněná antropogenní činností	SK, KR, LO/MT, XT, AT
	72.2	4	přírodě blízká	s přirozenou druhovou skladbou dřevinného i bylinného patra, bez ruderálních druhů	SK, KR, LO/MT, XT, AT
	72.3	3	polokulturní, částeč. narušená	s mírně až středně ruderalizovaným bylinným patrem, s podílem kulturních, ruderálních nebo degradovaných dřevin	KU, SK, KR, LO/MT, XT, AT, RU
	72.4	3	kulturní	s kulturními dřevinami	KU/MT, XT, AT, RU
	72.5	2	degradovaná	s ruderalizovaným bylinným patrem, s kulturními degradovanými či ruderálními dřevinami	KU/RU, SE

Účelový typ segmentu	Kód	ZSES 0-5	Charakter společenstva, typ kultury	Specifikace	Fyziotyp (viz příloha č.6)
Liniová společenstva dřevinná (se zastoupením dřevin > 50%)	73				
	73.1	5	přírozená	neovlivněná antropogenní činností, lesní porostní pláště	SK, KR, LO/MT, XT, AT
	73.2	4	přírodě blízká	s přírozenou druhovou skladbou, bez ruderálních druhů	SK, KR, LO/MT, XT, AT
	73.3	3	polokulturní, částečně narušená	se zastoupením druhů přírozené skladby a podílem kulturních, degradovaných či ruderálních dřevin	KU, SK, KR, LO/MT, XT, AT, RU
	73.4	3	kulturní	s kulturními dřevinami	KU/MT, XT, AT, RU
	73.5	2	degradovaná	s kulturními degradovanými, či ruderálními dřevinami	KU/RU, SE
soliterní dřeviny	74			individuálně dle druhu, kvality a významu v krajině (stupeň stability 2 - 5)	
skály, sutě a lomy	8				
	81	5	přírozené	přírozená společenstva	SP, XT, BO
	82	4	narušené	s mírně narušenými přírozenými společenstvy	SP, XT, BO, (RU)
	83	3	silně narušené	se silným vlivem antropogenní činnosti	RU, (SP, XT, BO)

Účelový typ segmentu	Kód	ZSES 0-5	Charakter společenstva, typ kultury	Specifikace	Fyziotyp (viz příloha č.6)
mokřady, rašeliniště, prameniště	9				
	91	5	přírozené	s přírozenými společenstvy	VO, PR, LO
	92	4	narušené	mírně ovlivněné	VO, PR, LO, (RU)
	93	3	silně narušené	silně ovlivněné (úpr. vod. režimu, splachy ze ZPF)	NI, RU, (VO, PR, LO)
vodní plochy a nádrže	10				
	101	5	přírozené	s vyvinutým litorálním pásmem, s vyvinutými a stabilizovanými břeh. porosty, hosp. nevyužívané	VO, LO
	102	5	přírodě blízké	dtto - extenzivně využívané	VO, LO
	103	4	přírodě blízké	extenzivně využívané, s omezeným litorálním pásmem a břehovými porosty (bez technických úprav, mírná úprava dna, břehů a hráze přírodními materiály)	VO, LO
	104	3	upravené	velmi omezené litorální pásmo, výrazný podíl úprav břehů a hráze, břeh. porosty ojediněle nebo nevyvinuté	LO, (RU, VO)
	105	2	umělé	bez litorálního pásma a břeh. porostů, úprava břehů umělými materiály	RU/VO
	106	1	umělé	betonové nádrže	-

Účelový typ segmentu	Kód	ZSES 1-5	Charakter společenstva, typ kultury	Specifikace	Fyziotyp (viz příloha č.6)
vodní toky a mel. kanály	11				
	111	5	přírodní	s přirozeným vývojem dna, břehů, s plně stabilizovanými vodními a pobřež. společenstvy přirozeného druhového složení, bez směrové a spádové úpravy, slepá ramena řek	VO, LO
	112	4	přirozené	s dílčími úpravami dna a břehů způsobu přírodně blízkými, s vyvinutými vodními a pobřežními společenstvy přirozeného druhového složení, i směrově a spádově upravené	VO, LO
	113	3	upravené	směrová, spádová úprava, úprava příčného profilu (zemní koryto), mírně narušená vodní a pobřežní společenstva	VO, LO, KU, RU
	114	2	upravené	směrová, spádová úprava, úprava příčného profilu s pomístným opevněním dna i svahů, silně narušená vodní a pobřežní společenstva	RU, KU, SE, (VO)
	115	1	umělé	koryta zpevněna v celé délce i profilu, bez oživení	

Účelový typ segmentu	Kód	ZSES 0-5	Charakter společenstva, typ kultury	Specifikace	Fyziotyp (viz příloha č.6)
sídla a objekty mimo intravilán	12				
	121	3 (2)	zeleň sídel a mimo intravilán	lesoparky, zahrady, parky, hřbitovy, upravené, bez zástavby	MT, XT, AT, KR, KU, (KU, SE)
	122	3	kolonie chat	rozvolněné, zatravněné, se střední a vysokou vegetací	MT, XT, AT, KR, KU, SE, RU
	123	3	jednotlivá osídlení a intravilán	vegetace přes 50 % plochy	MT, XT, AT, KR, KU, SE, RU
	124	2	jednotlivá osídlení a intravilán	se zastoupením vegetace 20-50% plochy	MT, XT, AT, KR, KU, SE, RU
	125	2 (1)	kolonie chat	s větší mírou antropogenního ovlivnění, vyšším podílem zástavby, bez orné, doprovodná zeleň existuje (zastoupení vegetace 20-50 %)	MT, XT, KR, KU, SE, RU
	126	0 (1,2)	intravilán	městská zástavba (sídliště, vilové čtvrtě, průmyslová zóna, centrum města, sportovní areály)	-
	127	0 (1,2,3)	zástavba	zemědělská střediska a jiná účel. zařízení (sklady hnojiv, ČOV, čerpací stanice, aj.)	-

Účelový typ segmentu	Kód	ZSES 1-5	Charakter společenstva, typ kultury	Specifikace	Fyziotyp (viz příloha č.6)
zpevněné plochy, skládky komunikace	13				
	131	3	účelové cesty	nezpevněné, zcela zatravněné s přirozenými bylinnými společenstvy	MT,XT,AT
	132	2	účelové cesty	nezpevněné, s narušenými bylinnými společenstvy	MT,XT,AT,RU,SE
	133	1	účelové cesty	nezpevněné, bez vegetace nebo s minimálním podílem (travnatý střed)	-
	134	0	účelové cesty	zpevněné	-
	135	0	komunikace	místní, silnice II. a III- třídy	-
	136	0	komunikace	silnice I. třídy, dálnice	-
	137	0	železnice	-	-
	138	1	skládky	kameniva, aj. přír. materiálů, s postupným zarůstáním vegetací	RU,SE
	139	0	skládky	ostatní (i sil.žlaby, polní hnojiště a jn.)	RU,SE
	140	0	ostatní zpevněné plochy	parkoviště, polní letiště a jiné	-

Základ klíče odpovídá závazné metodice MŽP

Územní zabezpečování ekologické stability teorie a praxe, březen 1991

Kódové označení segmentů - podklad Klasifikace - Antropoekologická stabilizace krajiny, ekoservis České Budějovice 1990

Upraveno a přepracováno autory metodiky 1993

Příloha č. 3

VZOR TABULKY TERÉNNÍHO PRŮZKUMU

Číslo mapového listu: Hlinsko 2-0

Mapovatel: Horák

Datum: 5.9.1993 K.ú.: Doly

poř. čís. segmentu	kód	ZSES 0-5	charakteristika - doplnění, druhová skladba (popř. typ společenstva-svaz, asociace)	STG	Fyziotypy aktuální vegetace	výměra			Kategorie ochrany
						plocha ha	délka m	šířka m	
1	32	3	sad na okraji intravilánu obce Doly, starší ovocné stromy, při silnici obnovovaný výsadbou E3: JAD!, HRO E1: sečené; ovsík vyvýšený, krvavec toten, koží brada luční, kopretina luční	2B3	KU/MT				
2	134	0	cesta k objektu ZD, zpevněná kamenivem					3	
3	12	1+	soukromé pozemky při silnici	2B3	SE				
4	111	5	tok žejbra; koryto přirozeně meandrující, bez úprav, s hustě zapojenou vzrostlou dřevinnou vegetací po dél toku a bohatým podrostem, místy podmáčené terénní deprese E3: JVK!, JMH, JMV, OLL, OLS, JVB, VRK, (TPČ) E2: bre, lso, osk, vrj, podrost OLL E1: máta vodní, pomněnka bahenní, vrbina obecná, lilek potměchuť, chmel obecný, žabník jitrocelový,	2BC5	LO, VO			10	VKP
5	72.3	3	oboustranná linie u silnice s výsadbou ovocných dřevin a vtroušenou přirozenou, dřevinnou vegetací s převahou keřů E3: JAD! E2: lso, osk E1: sečené; svízel bílý, kopretina bílá, bršlice koží noha, ovsík vyvýšený u orné místy ruderalizováno - kopřiva dvoudomá 2x3m	2B3	KU/MT, (RU)			6	

V tabulce je možné vyčíst pod každým pořadovým číslem:

- účelový typ segmentu (kód)
- charakter společenstva (kód)
- stupeň ekologické stability (0 - 5)
- specifikaci (druhová skladba, podrobnější slovní vyjádření popisu segmentu)
- skupinu typů geobiocénů - STG
- zařazení fyziotypu aktuální vegetace
- výměra
- kategorie ochrany podle zák. č. 114/92 Sb. (NPR, PR, NPP, PP, PS, VKP, BC, BK)

Příloha č. 4

VYSVĚTLIVKY K UŽITÍ KLÍČE

Výběr účelového typu segmentu

Každý krajinný segment, který je z hlediska své struktury a funkčnosti homogenní (viz Metodický postup) se zařadí do příslušného účelového typu z následujících možností:

orná půda	kód 1.
chmelnice, vinice, zahrady	2.
sady	3.
louky a pastviny	4.
lesy	5.
lada	6.
liniová společenstva, solitery	7.
skály a sutě, lomy	8.
mokřady	9.
vodní plochy a nádrže	10.
vodní toky a mel. kanály	11.
sídla	12.
zpevněné plochy, skládky, komunikace	13.

Má-li některý úsek (část) sledovaného účelového typu výrazně odlišné vlastnosti, vyčlení se jako segment samostatně. Jde-li jen o lokální změnu, lze uvést pouze ve specifikaci v tabulce terénního průzkumu (př. ve střední části skupina keřů).

V kódu 2. jsou zahrnuty zahrady včetně zahrádkářských kolonií. Mají-li spíše charakter roztroušeného jednotlivého osídlení, lze je přiřadit do kategorie sídel a blíže uvést ve specifikaci.

Do společenstev lad zařazujeme všechny ladem ležící pozemky, tzn. postagrární lada, opuštěné lomy, pískovny, hlínky s travinno-bylinnou i dřevinnou vegetací (dále rozčleněno), zatímco kódy luk zahrnují standardní luční a pastevní porosty s různým stupněm antropogenního využití.

Vysázené remízky hodnotíme převážně jako lesní porosty.

Do liniových společenstev patří všechny typy segmentů ekotonového charakteru se složkou bylinnou i dřevinnou: meze, příkopy, lesní bylinné lemy, aleje, větrolamy, břehové a doprovodné porosty, atd.

U mokřadů (kód 9), vodních ploch a nádrží (kód 10) mapovatel popisuje a hodnotí tyto segmenty jako celky, tzn. dohromady vodní i pobřežní ekosystémy (zahrnující hydrofázi, litorální pásmo, limózní a terestrickou fázi).

U vodních toků lze za účelem přesnější charakteristiky popisovat a hodnotit odděleně vlastní vodní toky - sledujeme charakter úpravy (po břehovou hranu) - kód 111-115, a břehová a doprovodná liniová společenstva - kód 71-74. Tvoří-li dřevinná vegetace neoddělitelnou součást toku (ve svazích s plynulým přechodem do břehů), nevyčleňujeme ji a zařadíme ji do charakteristiky toku v kódech 111 - 115. Typické linie bývají doprovodem převážně upravených toků za břehovou hranou.

Výběr charakteru společenstva, resp. typu kultury

Při výběru v rámci účelového typu čteme pozorně charakteristiky kódů a postupujeme směrem ke správnému vylučovací metodou.

Účelový typ: orná půda kódy 11, 12

V účelovém typu jsou zařazeny všechny pozemky s jednoletými resp. víceletými kulturami na orné půdě.

Zaznamenáme-li při průzkumu lokalitu viditelně erozně poškozenou (výrazné rýhy, odnos ornice), označíme ji kódem 13. Poškození lze hodnotit v období bez vegetace.

Poznámka: Pozemky erozně ohrožené (potenciální eroze) se budou sledovat jako samostatná vrstva mimo základní průzkum.

Účelový typ: chmelnice, vinice, zahrady, zahrádkářské kolonie

kódy 21 až 28

Kód 22 - vinice představuje izolované vinice v drobné držbě. Kódy 26 až 28 zahrnují různé typy zahrádek a zahrádkářských kolonií (i s chatkami), které jsou různým způsobem obhospodařované - od převážně zatrávněných až po intenzivní kolonie s ornou půdou. Typ kultury maloplošné (resp. velkoplošné) zde nerozlišujeme.

Účelový typ sady

kódy 31 až 34

U sadů se při rozhodování mezi kódy řídíme hodnocením výskytu přirozených druhů v podrostu a druhové pestrosti bylinného patra. U kódu 31 zařazeného do kostry stability, by měl být patrný výskyt chráněných či ohrožených druhů popř. významný podíl doprovodné přirozené dřevinné vegetace.

Účelový typ: louky a pastviny

kódy 41 až 45

Třídění luk je stejně jako u sadů závislé na druhové diversitě a přirozenosti rostlinného společenstva. Jsou-li pouze koseny, jinak neovlivněny, jedná se o porosty s přirozenou druhovou skladbou. Při větším stupni antropogenního využití (zatižení viz popis ve specifikaci), druhů ubývá a snižuje se i ekologická stabilita »3 »2 (kódy 43 až 44).

Pozn: Existují však typy přirozených a přírodě blízkých společenstev s omezenou druhovou skladbou. (Psárkové louky - louky na často zaplavovaných březích velkých řek vodou

bohatou na živiny /Alopecurion/, chudá společenstva vátých písků s paličkovcem šedým - oblast Polabí /Corynephorion canescentis/.

Proto před zahájením průzkumu je vhodné u zemědělských objektů ověřit způsoby hospodaření na jednotlivých pozemcích. Poznámka: V lučním porostu stejně jako u lad se můžeme setkat s výskytem dřevin. Tyto pak podle konfigurace a charakteru popisujeme zvlášť jako samostatný segment (solitery či linie) se specifikací: soliterní dřeviny či linie v louce.

Účelový typ: lesy kódy 51 až 56

Hodnocení lesních porostů přísluší odborné lesnické organizaci nebo jednotlivcům s odb. lesnickým vzděláním.

Při průzkumech je nutné posuzovat jednotlivé porostní skupiny vztahované k příslušnému lesnímu typu (viz typologické mapy) a porovnávat současnou a přirozenou druhovou skladbu daného stanoviště. (Podrobný metodický postup řeší příloha č.8).

Porostní plášť lesa.

Je-li lesní porostní plášť výrazně vylišen (např. listnatý plášť u jehličnatých porostů, vzrostlý pás křovin), popisujeme jej zvlášť kódy 57-9.

Účelový typ: lada kódy 61.1 až 63.4

Podle podílu dřevin jsou roztríděna do třech kategorií:

- travinno-bylinná
- s dřevinami
- dřevinná

Přiřazení k příslušnému kódu uvnitř kategorie je závislé na podílu přirozeně rostoucích druhů, resp. postupné degradaci a ruderalizaci stanoviště - stoupající výše kódu.

U segmentů se zvyšujícím se zastoupením dřevin vzrůstá i zastínění bylinného patra. U zapojených porostů bývá bylinný kryt s ohledem na zastínění mezerovitý, nebo se vůbec nevyvíjí a objevuje se jen v okrajových partiích. U dřevinných lad klademe proto důraz na charakter dřevinné vegetace.

U podmáčených, pobřežních, resp. zaplavovaných stanovišť pozor na přirozený výskyt druhů, které jsou typické i pro společenstva přírodě vzdálená až cizí (kopřiva dvoudomá, štovík tupolistý, aj.).

Účelový typ :liniová společenstva, kódy 71.1 až 71.4
soliterní dřeviny 72.1 až 72.5
73.1 až 73.4
a 74

Rozdělení na kategorie i způsob třídění je stejný jako u společenstev lad.

Posuzování soliter je individuální.

Účelový typ: skály, sutě a lomy kódy 81 až 83

Rozlišení v rámci tří kódů je odvislé od stupně narušení antropogenní činností a stejně jako u předchozího typu stupně následné ruderalizace.

Účelový typ: mokřady

kódy 91 až 93

Bez komentáře, viz specifikace

Účelový typ: vodní plochy a nádrže kódy 101 až 106

Při třídění v rámci účelového typu je rozhodující sledování zachovalosti litorálního pásma, vývinu vodních a pobřežních společenstev a způsobu úpravy břehů.

Poznámka: Na vybraných tocích a nádržích je současně sledována i čistota vody (viz. úkol Monitoring povrchových vod). Výsledky na jednotlivých projektech budou v ISÚ SMS tvořit další rovinu sledování současného stavu krajiny.

Účelový typ: vodní toky a mel. kanály kódy 111 až 115

Před vlastním hodnocením v terénu je nutno o nich shromáždit veškeré dostupné informace (z evidence ÚP SMS, PL, VČ St.lesů), zejména

- způsoby úprav profilů koryt (charakter opevnění, délka a lokalizace upravených částí podle d. staničení)
- doba poslední provedené úpravy, aj.

Tyto údaje si mapovatel zaznamená a předběžně si tok (popř. jeho části) zařadí do příslušných kódů (sleduje směrovou a spádovou úpravu a způsob zpevnění).

Při pochůzce je nutné si všimnout vývoje vodních a pobřežních společenstev po břehovou hranu (liniové břehové a doprovodné porosty budou hodnoceny samostatně viz výše), sledovat jakým způsobem úpravy ovlivnily přirozený charakter vodního toku. Zde je nutno zdůraznit, že vodní toky a HMZ, jejichž úprava probíhala již před více lety, mohou být ohodnoceny díky přirozeným regeneračním schopnostem i vyšším stupněm stability (3,4). Rozhodující pro zařazení do kódu je vývin společenstva.

U toků s přirozeným vinutím lze obtížně vylišit linie za hranou vodoteče. Spolu s pobřežními porosty je možné je popisovat jako celek s příslušným doplněním v textové části specifikace.

Účelový typ: sídla kódy 121 až 125

Při rozlišení je třeba postupovat vylučovací metodou s ohledem na rozsah vegetace a míru antropogenního ovlivnění viz specifikace. Při mapování sídel je třeba postupovat individuálně. Při hodnocení je vhodné vylišit souvislou zástavbu se stupněm stability 0, ohraničit ji a dále se jí nezabývat. Ostatní intravilán lze rozdělit na jednotlivé segmenty podle podílu zástavby a vegetace a schematicky je znázornit (20 - 50 % vegetace, » 50 % vegetace). Souvislejší plochy samostatné vegetace lze podchytit buď kódem 121, nebo je-li to nutné, užít kódu z jiného účelového segmentu (lada, sady, toky, liniová společenstva - jen významná u toků, rybníky, skály). Pečlivě je třeba se zaměřit na malá venkovská osídlení, která svojí plochou ovlivňují jako celek zemědělsky využívanou krajinu. Uvažovaná okrajová zóna ovlivnění má šíři cca 100 m. Posuzování a orientace je

usnadněna využitím leteckých snímků.

Charakteristiku městské zástavby je vhodné doplnit specifikací naznačenou v klíči (sídliště, centra měst, průmyslové zóny, vilové čtvrti, aj.)

Účelový typ: zpevněné plochy, skládky, komunikace kódy 131 až 140

Bez komentáře, věc specifikace

Příloha č. 5

SPECIFIKACE - DOPLNĚNÍ

Do volného sloupce charakteristika tabulky terénního průzkumu mapovatel ihned v terénu zaznamená důležité skutečnosti doplňující textovou specifikaci klíče. Zejména však:

- Základní, výstižný, stručný popis segmentu. Je-li v hlavičce specifikace uvedeno více možností (např. u lad), provedeme výběr (např. opuštěný hliník).
Do základního popisu zahrneme:

- 1) U kódů s výskytem dřevin zastoupení střední a vysoké vegetace (např. ojedinělý nálet, pomístně, 35%, husté porostlé, zapojený porost, aj.) a její charakter (přestárlý porost, aj.)
- 2) U luk způsob využívání (intenzivně hnojené, nesečené, aj.).
- 3) U toků a nádrží popis úprav a stav vodních a navazujících pobřežních společenstev, u nádrží i přechodové pásmo (tok směrově upraven, zpevnění žlabovkami ve dně, aj.)
- 4) U osídlení jeho základní charakteristiku a účel využití (průmyslové, rekreační zóny, aj.).

- Podrobnější popis vegetace jednotlivých segmentů rozčleníme podle pater:

- E₃ - stromové patro
- E₂ - keřové p.
- E₁ - bylinné p.
- E₀ - mechové p.

U patra E₃, E₂ zaznamenáváme kompletní druhovou skladbu s podtržením dominantní dřeviny a v závorce s uvedením dřeviny vtroušené: DBL, JVM, JVK, (LPS).

Při popisu dřevinné vegetace bude mapovatel užívat zkratk uvedených v příloze této metodiky (viz Seznam zkratek dřevin používaný pro mapování krajiny). Ze seznamu je patrné, že první a druhé písmeno zkratky slouží k určení rodu, třetí popř. čtvrté písmeno k určení druhu. Identifikaci druhu provede mapovatel jen v tom případě, když si bude při jeho určování naprosto jist. V opačném případě uvede pouze zkratku pro označení rodu (to zn. pouze první dvě písmena zkratky, např. DB).

Podrobnost popisu bylinného krytu závisí od přirozenosti hodnoceného segmentu: U stupňů stability 4 a 5 s výčtem druhů podle schopnosti mapovatele, u stupně 3 a méně s charakteristikou narušení, resp. ruderalizace, jeden až dva převažující druhy a výskyt významných druhů (např. bylinné patro silně ruderalizováno pcháčem osetem, výskyt ojediněle třezalky tečkované a šalvěje přeslenité).

SPOLEČNÁ TABULKA PRO MAPOVÁNÍ KRAJINY A ZPRACOVÁNÍ
DOKUMENTACE LOKÁLNÍHO SYSTÉMU EKOLOGICKÉ STABILITY

Základní údaje (heslovitě)

1. Mapový listúpořadové číslo:
2. Název:
3. Označení na jiných mapových listech:
4. Katastr:
5. * Funkční typ a biogeografický význam:
6. * Geobiocenologická typizace:
7. * Minimální výměra (délka):
8. Navržená cílová výměra (délka):
9. Zvláště chráněná území, zasahující do EVSK:
10. Pořadová čísla VKP, která jsou součástí EVSK:
11. Statut ochrany z jiných zájmů:
12. Současný stav společenstev (zastoupení fyziotypů):
13. Využívání:
14. Významné druhy rostlin:
15. Významné druhy živočichů:
16. Stupeň ekologické stability:
17. Znehodnocení:
18. * Způsob vymezení:
19. Návrh opatření:
20. Cílová společenstva:

* - vyplňuje se až při zpracování plánu (generelu) ÚSES!